Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Talousvaliokunta

Vastine
9.9.2025

Työ- ja elinkeinoministeriö
Teollisuusneuvos Pekka Grönlund
Erityisasiantuntija Daniela Karlsson

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia: HE 67/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 2 §:n ja liitteen muuttamisesta

Työ- ja elinkeinoministeriö toimittaa talousvaliokunnalle kirjallisen vastineen HE 67/2025 vp annetuista asiantuntijalausunnoista.

1. Uuden delegoidun direktiivin johdosta kansallisessa toimeenpanossa jo tehtyjä raaka-aineluokituspäätöksiä ei tule muuttaa jälkikäteen.

   Laissa uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä (L 446/2007) 5 b §:ssä todetaan, että ennakkotietoa koskeva lainvoimainen päätös on voimassa toistaiseksi. Energiavirasto voi peruuttaa päätöksen tulkintakäytännön muuttumisen vuoksi tai muusta erityisestä syystä.

   Lain ennakkotietoa koskevissa pykäläperusteissa on todettu, että päätöksen peruuttaminen erityisestä syystä voi tulla kyseeseen esimerkiksi EU:n sääntelyn muuttumisen takia.

   Siten kyseisen pykälän kyseisen momentin tarkoituksena on ollut nimenomaan mahdollistaa muutokset tilanteessa, jossa EU-sääntely sitä edellyttää. Siten lakia ei tältä osin ole myöskään syytä muuttaa tai täydentää. Jälkikäteen tehtäville muutoksille on kuitenkin aina korkea kynnys.

2. Esitettävät lisäykset perusteluihin

   Lausuntojen mukaan hallituksen esityksen perusteluteksteihin olisi syytä lisätä kaksi kirjausta:
   1. *Viljelykasvien luokittelu tehdään pääkasvin/kasvien mukaan.*
   2. *Vahingoittunut viljelykasvi (B osa c-kategoria) viittaa pellolla viljelyn aikana vahingoittuneeseen kasviin. Korjuun jälkeen vahingoittunut/pilaantunut kasvi katsotaan olevan teollisuusjätettä (A osan d-kategoria).*

   Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että tilanteessa, jossa delegoitu säädös tulee toimeenpanna sellaisenaan kansalliseen lakiin, lainsäädännöllinen ja tulkinnallinen liikkumavara on hyvin rajallinen. Jotta tällaisia tulkintaa ohjaavia kirjauksia voitaisiin tehdä, tulisi EU:n tulkinnasta olla jok-

seenkin varma käsitys. Lähtökohtana on ollut se, että Energiavirasto tulkitsee suoraan EU-säädöstä hyödyntäen mahdollisia EU:n ohjeistuksia ja ratkaisukäytäntöä. Tämä on tärkeää myös siksi, että asiassa toimivaltainen viranomainen on Energiavirasto ja siksi varsinainen kansallinen tulkinta tulee tehdä Energiavirastossa. EU:n lainsäädäntö ja mahdollinen oikeuskäytäntö joudutaan joka tapauksessa ottamaan huomioon Energiaviraston ratkaisuissa ja siten epävarmat tai pahimmassa tapauksessa virheelliset tulkinnat kansallisen lain perusteluissa aiheuttaisivat epävarmuutta toiminnanharjoittajille.

Työ- ja elinkeinoministeriö yhtyykin lausunnoissa siihen näkemykseen, että nyt osin monitulkintaisiin raaka-aineluokitteluihin tulisi saada komission selvä ohjeistus ja tähän on syytä pyrkiä vaikuttamaan.

3. Vaikutusarviointi puutteellinen, raaka-ainestatus vaikuttaa tieliikennettä laajemmin

Bioenergia ry:n lausunnon mukaan esityksen kohdassa 4.2.2.ympäristövaikutuksista tehdyt arviot ovat osin puutteellisia. Arvioinnissa ei oteta huomioon, että liitteen A-osan raaka-ainestatuksella on vaikutusta lentoliikenteen ja meriliikenteen kestävän biopolttoaineen määritelmään ja sen saatavuuteen markkinoilla. Näin lisääntyvä A-osan raaka-aineiden saatavuus vaikuttaa tieliikennettä ja sitä koskevaa jakeluvelvoitetta laajemmalle edistäen ilmastopäästöjä vähentävän lentoliikenteen kestävien polttoaineiden (SAF) tarjontaa, kun katsotaan 2030-luvun alkuun.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että arviot ympäristövaikutuksista liittyvät nimenomaan kyseisen lain soveltamisalaan eli tieliikenteeseen. Siten tässä kohdassa delegoidun säädöksen laajempia vaikutuksia ei ole arvioitu. Lentoliikenteeseen liittyvää potentiaalia on kuitenkin käsitelty aiemmassa yritysvaikutuksia koskevassa osiossa.

4. Muut esiin nostetut seikat

Lausunnoissa otettiin myös kantaa laajasti asioihin, joista osa on ennemmin tiedoksi ja osa sellaisia, joihin tämä lainsäädäntöesitys ei puutu. Tällaisia ovat esimerkiksi ympäristö- ja energiasääntelystä koituva hallinnollinen rasite ja Energiaviraston maksut, yleiset markkinanäkymät, EU vaikuttaminen sekä EU-tason ohjeistusten tarve.

JAKELU Eduskunnan talousvaliokunta

TIEDOKSI TEM/OHJY